Published and distributed under permit (No. 761), authorized by the Act of October 6, 1917, on file at the Post Office of Jersey City, New Jersey. — By order of the President, A. S. BURLESON, Postmaster General.

СВОБОДА

SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК

UKRAINIAN DAILY

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ.

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ТРИ ЦЕНТИ — РІК XXIX, ЧИСЛО 26. ДЖЕРЗИ СИТІ, Н. ДЖ., СЕРЕДА, 2-го ЛЮТОГО, 1921. — VOL. XXIX. No. 26. JERSEY CITY, N. J., WEDNESDAY, FEBRUARY 2, 1921. THREE CENTS

Зелізничі робітники предкладають свою справу Вилсонови.

ХОЧУТЬ, АБИ ПРЕЗИДЕНТ НЕ ДОПУСТИВ ДО ЗЛОМАННЯ ЮНІЙНИХ КОНТРАКТІВ.

ШИКАГО, 31. січня. — Представителі пів міліона зелізничних робітників заапелювали нині до президента Вилсона, щоби він не допустив до того, щоби зелізниці поломали контракти з юніями. Так як представитель пенсилвенійської зелізниці заявив, що зелізницям грозить банкротство, як що вони не обнижать заплату своїм робітникам, а тим самим не поломять контрактів, які вони поробили в час війни з юніями, то представителі зелізничих робітників домагаються від президента, щоби він розслідив, на скільки таке говорення про грозяче банкротство правдиве.

КЛАДУТЬ КОНЕЦЬ ОБСТРУКЦІЇ В СЕНАТІ.

ВАШІНГТОН, 31. січня. — Щоби поставити конець обструкції, котру вели від кількох днів демократичні сенатори, щоби не допустити до ухвалення сенатом надзвичайного цлового закона (имедженсі териф бил), републиканські сенатори під проводом Пенроза внесли петицію, підписану 34 сенаторами, в котрій домагаються замкнення дискусії над справою та зарядження остаточного голосовання над законопроєктом.

НОВІ ПЛЯНИ ВЕЛИКОЇ ФЛЬОТИ.

ВАШІНГТОН, 31. січня. — Не дивлячися на агітацію за зменченням зброєнь, яка йде по цілому краю, субкомітет для морських справ в буджетовім комітеті палати послів нині постановив предложити конгресови раду, щоби пляни збільшування американської фльоти виконувано далі через три роки, поки американської фльоти не поставлять на рівні з фльотою Англії. На випадок, якби Англія постановила збільшувати свою фльоту, то субкомітет порадив ще дальше збільшати морські збровння.

НАПАД НА ІМІГРАЦИЙНИЙ ЗАКОН В НЮЙОРСЬКІЙ ЛЕҐІСЛЯТУРІ.

ОЛБАНІ, 31. січня. — Демократичний асемблимен з Ню Йорку, Самуел Дікстейн, вніс в нюйорській леґіслятурі резолюцію, щоби нюйорська леґіслятура подала резолюцію до конгресу і домагалася в ній відкинення законопроєкта Джансона, котрий обмежає іміграцію на один рік, а котрий уже був ухвалений в палаті послів, а тепер стоїть на порядку дневнім нарад палати послів.

В своїй промові, в котрій асемблимен Дікстейн попирав своє внесення, заявив, що законопроєкт Джансона є крайно несправедливий, бо він допускає до Америки ґрафів, князів, баронесси, а не допускає тих, що можуть рубати дерево, копати вугіль в майнах, будувати зелізниці в краю, словом допускає тих, що не повинні бути допущені, а відкидає тих, що мають усі кваліфікації на приїзд. Через те законопроєкт Джансона є звернений проти народа.

Леґіслятура відкинула внесення.

КРИМІНАЛ ДЛЯ НАЖИВНИКІВ.

Стейтовий сенатор стейту Оклагома С. А. Дірмон вніс в стейтовій леґіслятурі законопроєкт, котрий постановляє кару тюрми для наживників. „Що нам робити", — говорив він — „з тими купцями, котрі рахують 500 до 600 процент зиску?"

В МІНГО ЩЕ НЕ ВИБРАЛИ ЛАВИ ПРИСЯГЛИХ СУДДІВ.

ВІЛІЄМСОН, Вест Верджінія, 31. січня. — Мимо того що розправа проти 21 майнерів треває уже 4 цілі дні, ще не вибрано лави присяглих суддів, так як покликані до сповнювання сего обовязку горожани (їх називається „тейлсмен") заявляють, що вони противні карі смерти або противні сторожам при майнах або противні робітничим юніям.

КУЛІ ЗНОВ ЛІТАЮТЬ В МІНГО.

ВІЛІЄМСОН, Вест Верджінія, 31. січня. — З гір, оточуючих се місто, знов залунали відгуки вистрілів. Зараз жовніри та велика сила поліції під проводом шерифів пішла шукати за стріляючими. Шукали пильно за стрільцями по горах, але нікого не спіймали. Від стріляння випадків не було.

КОШТА СТРАЙКУ.

Після обчислень страйкового комітету, що переводить страйк в Мінго, страйк коштує 25.000 долярів тижнево, не числячи видатків на одіж для родин майнерів.

ПРЕЗИДЕНТ ВІДКИДАЄ ПРОЄКТ ПОМИЛУВАННЯ ДЕБСА.

ВАШІНГТОН, 31. січня.—Президент Вилсон відкинув пропозицію генерального прокуратора Палмера, щоби помилувати Юджина Дебса, соціялістичного провідника та кандидата соціялістичної партії на президента Злучених Держав при послідних виборах.

НАЙВИСШИЙ СУД ЗНІС ЗАСУД ПЯТЬОХ СОЦІЯЛІСТІВ.

ВАШІНГТОН, 31. січня. — Найвисший Суд Злучених Держав зніс засуд 5 соціялістів, котрих покарано було свого часу вязницею до 20 літ за переступлення закона проти шпіонажі. Відноситься се до: Віктора Берґера, котрий був кілька разів вибраний до конгресу Злучених Держав; Адольфа Ґермера, секретаря соціялістичної партії; Вілієма Круса, редактора соціялістичного місячника; та Дж. Л. Ендаля та Такера.

РОЗБИШАКИ ВБИЛИ ОДНОГО ЧОЛОВІКА ПОСТРІЛИЛИ ДРУГОГО, АЛЕ НЕ НАЙШЛИ 4.258 ДОЛЯРІВ ПРИ ПОСТРІЛЕНИХ.

Трох нюйорських робітників, уроженців з України: Мазура, Генскоч та Сервич, думали відїхати до старого краю, про що вони широко говорили з сусідами. В пятницю виняли вони гроші з банків і носили їх при собі. В пятницю вечером Генскоч та Мазура стрінули якогось Юліяна Ротмана, котрий живе на 123 Стентон стріт, в Ню Йорку, і котрий порадив їм зайти колись до нього та довідатися про положення на Україні від його сестри, котра лиш що приїхала з України. Оба приняли запрошення.

В суботу стрінули вони Сервича і сказали йому про свою стрічу з Ротманом. Усі три постановили піти до Ротмана таки зараз. Було се коло другої години по полудни, коли вони прийшли до Ротмана. Ротмана не було дома; дома була лише його жінка, котра тоді плекала дитину. Вона зараз заявила свою готовість піти по мужа. По якімсь часі прийшов Ротман та якихсь двох молодих людий, що виглядали на яких 18 літ життя.

Оба чужі хлопці присілися на скільчиках, а Ротман похожав по хаті. Мазура та Генскоч сиділи, а Сервич стояв коло дверий, оперши ся о одвірок. Ледво почалася розмова, а тут два хлопці витягнули револьвери з кишень та казали Українцям підняти руки в гору. Сервич довго не ждучи, вибіг з комнати. Мазура також не слухав приказу розбишак та хотів утікати. Вже був в дверох, коли дався чути гук вистрілу і його тіло повалилося до долу, в сіни. Генскоч уже не пробував утікати, але підняв руки в гори. Але розбишака видно не вірили богато його намірам, бо один з них підійшов до нього і з близька стрілив до нього з револьвера. Куля пробила йому праву руку.

Вистріли та крики звернули увагу полісмена Витенберга, що припадково переходив вулицю. Він побіг на гору до мешкання Ротенберга, де він найшов в сінях лежаче тіло Мазури. В комнаті був один Генскоч, котрий завивав свою ранену руку. Обоє Ротмани утекли. Полісмен забрав Генскоча до шпиталю а потім на поліційну стацію, де він зложив свої зізнання через переводчика. Він сказав, що напасники, постріливши його та вбивши його приятеля, уже не пробували обшукувати їх, але утекли відразу. Поліція найшла при убитім Мазурі два банкноти по 500 долярів та дві вязанки, в котрих було разом 1,800 долярів, зашиті в підшевці його плаща. Всі гроші, котрі мали при собі нападені, а з котрих напасники не дістали ані цента, виносили 4.258 долярів.

БОЛГАРСЬКИЙ ПРЕЗИДЕНТ МІНІСТРІВ СТАМБУЛІЙСЬКИЙ І СЕЛЯНСЬКО-РОБІТНИЧИЙ УРЯД

По вигнанню царя Фердинанда з Болгарії, фактичним керманичем Болгарії став Стамбулійський, вожд хліборобської партії. Руссофіл, ретроград, демагог з деспотичною вдачею, виповів передовсім безпощадну боротьбу робітничому рухові. Коли робітники почали страйкувати, його уоружені банди пяних „земеделців" безкарно, в білий день мордували робітників. Так поступав п. Стамбулійський в Болгарії.

Пан президент міністрів тепер в гостях в Польщі. Він дуже радо уділює інтерву, а між иншими й співробітникови варшавського „Роботніка". А йому він каже:

„Пан Дашиньскі се такий державний муж, що можна позавидувати його Польщі. Участь соціялістів в уряді принесла Польщі величезні користи; вважаю, що форма селянсько-робітничого уряду є для Польщі найбільше відповідна".

Справді треба подивляти відвагу того болгарського міністра, що у себе дома мордує робітників, а за границями пропагує форму робітничого уряду.

ЩО ДІЄТЬСЯ В ПИКУЛИЧАХ В ГАЛИЧИНІ?

Від одного з інтернованих Придніпрянців в таборі в Пикуличах, коло Перемишля, дістали ми такого листа:

В 21. ч. „Рідного Краю" читали ми таке: Загалом армія У. Н. Р. находиться в досить гарних умовах. По всіх частинах закладаються театральні й хорові гуртки, що безумовно можна тільки привитати, бо се гарні засоби для освідомлення мас.

Така писанина нас, інтернованих, обурила до глибини душі. Можна це назвати тільки провокаційною брехнею. Годі глузувати з нас невольників, пора вже й нас поважати.

Як нам тут живеться, нехай посужать такі факти:

В таборі в Пикуличах вийти за двіт не можна. Навіть випрати білля не можна. Пральні в таборі нема, а занести білля до села не можна, бо польскі жовніри забороняють. До лазні піти теж не можна. Повітря на людину в бараці випадає ¾ куб. сажнів, коли тимчасом на чоловіка нормально треба 8 куб. сажнів повітря. Вентиляції нема. Кльозети так уладжені, що тими днями впало до них двох козаків, а сестру-жалібницю вспіли якось в пору вхопити. Л літі один большевик таки втопився.

Їсти дають раз у день, бо кави без цукру ранком і вечером, не можна харчем вважати. Жимемо тут 15 днів, одначе 8 днів з того не діставали хліба. Освітлення нема ніякого. А що найважнійше, нема лічниці.

Ті факти хіба вистарчають. Не про хори думаємо, як підчеркує „Рідний Край", але — про способи хочби нужденного вижиття!

ВІДОЗВА ДО ПЕРЕСЕЛЕНЦІВ БОГОРОДЧАНСЬКОГО ПОВІТУ В АМЕРИЦІ.

Богородчани, 31. грудня, 1920.

Філія Товариства Просвіта в Богородчанах.

До Хвального „Укр. Товариства Богородчани" в Ню Йорку, відділ 233 У. Н. Союза.

На руки п. Івана Мартинець, предсідатель.

Дорогі Браття!

Привіт Ваш з 12. червня 1920 з нагоди відновлення Філії Т-ва „Просвіти", адресований на імя: др. Осип Охримович, якого вже від 4-ох місяців у нас немає, одержали ми перед кількома днями від його жени, тому й відповідь спізнена. За привіт кладе Управа Філії в імени цілого повіту сердечну дяку і желання найкращих успіхів в наміреній Вами від 10 літ праці.

Серед такого режиму, який тепер істнує, праця йде пиняво. Не маємо навіть хати, деб можна працювати постійно. Беремося до відбудови будинку, та гроший нема. Від сластий ніяких субвенцій на відбудову знищеної камениці отримати не дається. Спущені ми переважно на добровільні лепти громадян та громадяни в сотій часті не всилі покрити видатків. Тому без помочи з зовні мало що вдіємо.

Мусимо будинок відновити, скріпити організацію „Просвіти", просвітити і загартувати нашого робітника й селянина, відновити в відбудованім будинку товариство „Сільський Господар", заложити крамницю і перешкодити в той спосіб чужинцям здирати наш народ. Ту мусимо змістити всі наші інституції. Лише гроша і гроша брак. Нужда в нашому повіті велика ізза причин не від нас залежних. Народ жде спасення, якого сподіваєсь дочекатися від Вас браття. От нераз почуєш між нашими людьми слова: „Самі нічого не вдіємо, нам треба помочі від наших людий з Америки в долярах".

Браття переселенці! Прийшли хвилі, де ми приневолені найконечнішими потребами в покорі просити Вас: „Прийдіть нам з як найбільшою помічю для піднесення темнотою і бідою приспаного народу нашого. Молоденькі діти позбавлені науки в рідній мові. Вони дотепер не довідалися, чийми вони дітьми, що за рідні їх батьки. Нужду нашу з певністю знаєте і розумієте. Пришліть нам помічь. Для Вас це не буде тягаром, та для 60.000 народу богдай 1000 долярів велике спасення.

Будучи на Вашім місци, не далиб ми пропадати рідному братові за океаном.

Присилаючи поміч грошеву, о яку Вас дуже просимо, шліть так, щоб Товариство отримало в долярах.

За поміч будучу з гори складаємо сердечну вдяку. Хай живуть наші браття за океаном!

ЗА УПРАВУ ФІЛІЇ Т-ВА „ПРОСВІТА В БОГОРОДЧАНАХ:

о. А. Рудницький, за голову;
Іван Семянів, ескретар;
Іван Федун, касієр.

(Печатка).

ВІД ТОВ. „БОГОРОДЧАНИ" В НЮ ЙОРКУ:

Повисший лист сам за себе говорить. Нам тільки лишаєть ся зорганізувати свої сили та взятись до енергічної праці.

В суботу, дня 5-го лютого о годині 8-мій вечер відбудуться місячні збори Т-ва „Богородчани" в салі Укр. Нар. Дому, 217-219 Іст 6-та улиця, в Ню Йобку, на котрі всі члени товариства безуслівно обовязані прибути, а також отсим запрашаєть ся всіх місцевих і позамісцевих громадян переселенців богородчанського повіту і всіх прихильників до співучасти. На сих зборах поза звичайними справами будуть наради започаткования акції збирання добровільних жертв на підмогу наших братів в старому краю, що зважать до їх будучности. Не будьте байдужними. Не дайте нашим заокеанським братям загинути, але приходіть всі на спільні наради, до спільної праці.

ЗА УРЯД ТОВ. „БОГОРОДЧАНИ".

Іван Мартинець, предс.

АНГЛІЙСЬКА ПРЕСА ОСУДЖУЄ ВІДШКОДОВАННЄ, ЯКЕ АЛІЯНТИ ХОТЯТЬ НАЛОЖИТИ НА НІМЕЧЧИНУ.

КАЖЕ, ЩО ПОСТАНОВА Є НЕЗДІЙСНИМА.

ЛОНДОН, 31. січня. — Тутешні часописі у вступних статтях осуджують остро постанову аліянтських премієрів про воєнне відшкодовання, яке вони хотять наложити на німецький нарід.

Деякі дневники обговорюють справу обережно, але переважна часть різко осуджує сю постанову.

Навіть така консервативна газета як „Дейлі Експрес" осуджує сю постанову.

Поступовий дневник „Менчестер Ґардієн" пише так: „Ми можемо бути вдячні, що услівя відбудови, які Найвисша Рада приняла, ніколи не можуть бути виконані".

Далі та часопись каже, що намагання перевести в життє сю постанову було би злочином проти цивілізації.

„Дейлі Експрес" завважує, що на сім відшкодованню аліянти більше стратили би ніж би зискали.

НІМЕЦЬКА ПРЕСА ПРИНЯЛА АЛІЯНТСЬКИЙ НАМІР ПРО ВІДШКОДОВАННЄ ХОЛОДНОКРОВНО.

БЕРЛІН, 31. січня. — Німецькі часописі приняли постанову аліянтських премієрів, якою вони намагаються наложити на німецький нарід нечуване воєнне відшкодовання, з дивним холодом і спокоєм.

Газети подали великими черенками суму 226 біліонів марок в золоті, але пишуть безпристрасно, що такої суми золота нема в цілому світі.

УРЯДОВІ „КОМІСАРІ" НА ГУЦУЛЬЩИНІ.

По проголошенню вимімкового стану в квітні 1920 р. на Покутті, косівський староста усунув усі за мало податливі громадські уряди в горах, які не дасилали жаданих двох аркушів чистого паперу з відтисками громадських печаток, а їх місце назначив „ржондових комісаржи", які негайно виконали цей наказ.

Так усунено громадський уряд в Криворівні, а на його місце визначено комісарем б. дідича Пшебиловського; отже повірено громадські справи особі, яка прогайнувала своє власне майно. Від мая 1919 р. занимався він стало денунціяцією Українців, а в нагороду за заслуги дочекався посади комісаря; бо до цеї пори пан ексдідич занимався... фірманкою!

В Ясеневі гор. рівнож на місце громадського уряду назначено комісарем управителя дібр Вайса, який в кождому Гуцулі добачував большевика, що старався доказати й на сторінках „Вперіду". В літі одначе прийшлося здати комісарство попихачеви Цуцулови Штефлюкови, бо п. комісареви порадили покинути боротьбу з большевиками в Ясенові гор., а спробувати тих большевиків, що з ними треба було балакати з крісом у руках. Пан комісар покрутив очевидно на це носом і при першій нагоді дав нурка з Ясенова гор.

В Устериках назначено комісарем побережника Войтусевича, який на гуцульській худобі робить золоті інтереси.

В Перехрестнім назначено комісаром бувшого віта з австрійських часів, Дмитра Шинкирка-Фриза, якого за української власти післали баба у дубину.

В Головах назначено за порадою Фриза його поплечника, одинокого Гуцула-латинника на цілі гори, Янушевського-Грека, який всяку перепону форсує маслом.

Новий староста знає, що при помочі оцих „комісарів" зедная собі Поляки в Гуцулах досмертних союзників, та здаєть ся тому заявив, що під весну розпустить всіх „комісарів" на зелену пашу. Побачимо!

В ПОЛЬЩІ.

Ліквідація ПАТ.

Від 1. січня 1921 має бути знесена урядова агенція ПАТ. (Польська Агенція Телеграфічна), а її функції обійме агенція Іст Експрес, яка стоїть у близьких відносинах з Падеревським.

Апровізаційна диктатура.

В офіціяльних варшавських кругах поширюється вістка, що буде утворена харчева диктатура в Польщі. Як кандидата на це становище вимінюють ген. Сікорского.

Велика крадіж в Люблині.

Дня 24. грудня скрадено на почті в Люблині 1½ міліона марок.

Підчас розправи проти них, обжаловані внесли були до суду заприсяжене твердження, в котрім говорили, що судья упереджений проти них та домагалися иншого судді. Судья відкинув протест і рішив, що він не є сторонничий. Тепер Найвисший Суд рішив, що таке рішення судді про власну безсторонність є першою провиною проти справедливости.

ПРОГІБІЦІОНІСТИ ХОЧУТЬ ЩЕ ОСТРІЙШИХ ЗАКОНІВ.

ВАШІНГТОН, 31. січня. — Прогібіційні лідери хочуть ще острійших законів проти тих, що переступають прогібіційний закон. Вони хочуть, щоби конгрес ухвалив закон, котрий карає тюрмою продаж горячих напоїв і не дає судді права накладати грівну; вони хочуть також закона, на основі котрого можнаби карати також тих, що варять дома алькоголічні напої. Через ті пропозиції сподіються, що дебати над прогібіційним законом в новім конгресі, котрий починає свої засідання в місяцю цвітни, будуть дуже цікаві.

"SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893.
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays, at 83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.

Edited by Editorial Committee.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911, under the Act of March 3, 1879.
Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

SUBSCRIPTION RATES. Three cents the copy.		ПЕРЕДПЛАТА. Поодиноке число три центи.	
One year	$ 7.00	На рік	$ 7.00
Six months	$ 3.75	На пів року	$ 3.75
Three months	$ 2.00	На три місяці	$ 2.00
Foreign and Jersey City Rates.		В Джерзи Сіті і заграницею.	
One year	$10.00	На рік	$10.00
Six months	$ 5.00	На пів року	$ 5.00
Three months	$ 2.75	На три місяці	$ 2.75
By mail, Prepaid.		Почтою, оплачено.	

За кожду зміну адреси платиться 10 центів.

Адреса: SVOBODA, 83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Телефон Адміністрації і Редакції — 498 Montgomery.
Телефон гол. канцелярії Укр. Народного Союза — 1888 Montgomery.

За оголошення редакція не відповідає.

Передплату найліпше висилати на почтовий або експресовий моні-ордер, який належить залучити до листа, оставляючи собі відтинок як посвідку. Такого листа не треба реджіструвати а вистарчить 2-центова марка. Пересилаючи паперові гроші, треба конечно такий лист зареджіструвати. Пересилаючи почтові марки замісць гроший, треба їх добре обвинути в папір, щоби у вохкі дні не зліпились в дорозі.

З Канади належить висилати гроші лише на т. зв. Foreign Money Order, а не банкнотами. При вимині числять 15 центів від кождого канадійського паперового доляра.

Всі листи адресувати:
"SVOBODA", 83 GRAND STREET, JERSEY CITY, N. J.

УКРАЇНСЬКІ ГРОМАДИ!

ОРГАНІЗУЙТЕСЬ ДЛЯ НЕСЕННЯ ПОМОЧІ СТАРОМУ КРАЄВИ!

ВІДСИЛАЙТЕ ЗБІРКИ СЕЙЧАС, І РАТУЙТЕ ГОЛОДНИХ, ХОРИХ, ВДІВ І СИРІТ!

ПОДАВАЙТЕ ДО ВІДОМА ЧЕРЕЗ ҐАЗЕТИ, ЩО ВАША ГРОМАДА ЗРОБИЛА ДЛЯ РАНТУНКУ РІДНОГО КРАЮ!

ЧИ ПОПЛАЧУЄ ІМПЕРІЯЛІЗМ?

Донесення про положення в Польщі та Росії, без огляду на те, з якого жерела походять, представляють скрутне положення населення обох держав.

На основі донесень офіціяльного большевицького органу „Правда", в Росії панує велике безробітте. На основі офіціяльних даних з большевицьких жерел, большевицька Росія продукує лише 12 процент зеліза, котре вона вирабляла в послідним році перед війною, всего 4 процент стали, 20 процент бавовни, 25 процент вугля. Та найважнійше з усього, що лише 24 процент землі, оброблюваної в 1914. році, оброблювано в 1920. році. В наслідок того та в наслідок неврожаїв в ґуберніях: пермській, вітебській, калуґсвкій, орелській, рязанській та нижне-новгородській, населенню Росії грозить голод. Кажуть, що найменче 13 міліонів населення загрожених через недорід голодовою смертю.

Вісти з Польщі не менче страшні. Кілька днів тому приїхав до Америки один Американець, котрого Гувер вислав був на розслідженне, як іде запомогова акція в центральній Европі. Він був також в Польщі, про котру каже, що її грозить голод, як що Америка не поспішить з помоччю. Серед населення Польщі, — говорить він, — переважають втікачі, котрі жиють твердим як камінь хлібом, котрий печуть з муки, вимішаної з корою дерев, травою та жолудею. Як що поміч не наспіє на час, то пів міліона дітий вимре з голоду, — говорив висланник Гувера.

Отсе є наслідки заборчої політики, котру провадили імперіялісти Росії з одного та імперіялісти Польщі з другого боку. Якби Польща і Росія не забагали були підбоїв на Україні, якби не забагалося їм української нафти, вугля та пшениці, то нині малиб всего подостатком. Польща моглаб виробляти спокійно те, що вона може вирабляти найкраще та найдешевше, Росія робилаб те, що вона може робити найкраще, а Україна свое. Виробивши, одна моглаб обмінятися з другою, без клопоту, мирно, чесно. Малаб Польща нині нафту і пшеницю від України за польські фабричні вироби. Малаб нині Росія український хліб та український вуголь та український цукор, за російське дерево, футра та фабрикати.

Забаглося Москалям та Полякам дістати українське добро силою, даром, без заплати Українцеви. Наслідки розбишацтва такі, що Україна не думае робити добра більше, як треба на її власний прожиток, а робітники не можуть через війну та повстання перевезти навіть нарабованого добра. І тринайцять міліонів Москалів загрожених голодом, а в Польщі пів міліона дітий може вмерти передвчасною голодовою смертю. Доля кріваво мститься на пожадливих імперіялістах, що не вдоволилися своїм, а пішли шукати чужого.

ДО ХВАЛЬНИХ УРЯДІВ БРАТСТВ, ТОВАРИСТВ І СЕСТРИЦТВ У. Н. СОЮЗА.

З нагоди відбувшоїся конвенції У. Н. Союза головна екзекутива ухвалила, щоби в місяцях грудни 1920 р., січню і лютім 1921 р. принимати нових членів до У. Н. Союза за 50 центів вступного.

На відбувшійся конвенції нарід свідомо сказав свою волю. Нарід переконався, що господарка в У. Н. Союзі е уміла та члени тоїж організації мають повну гарантію свого обезпечення.

З днем 1. січня 1921 р. входить в життє ухвала, силою котрої кождий член в разі каліцтва дістане відповідну запомогу аж до суми $300 без нарушення його посмертного.

Для добра нашої найстаршої і найбільшої української народної організації просимо доложити всіх сил, аби приеднати до неї як найбільше число членів.

Де ще нема відділу У. Н. Союза, там шість свідомих і щирих Українців можуть заложити такий відділ.

Кождий член дістане прегарну грамоту, котра буде оздобою його хати, а крім того відзнаку, статут і платничу книжочку, та буде користати зі всіх прав і привілеїв У. Н. Союза.

Всі близші інформації дістане кождий в головній канцелярії У. Н. Союза:

UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION,
BOX 76, JERSEY CITY, N. J.

ЗА ЕКЗЕКУТИВНИЙ КОМІТЕТ:
С. Ядловський, гол. предс.
І. Каштанюк, гол. секр. рек.
Р. Слободян, гол. секр. фінанс.
В. Левчик, гол. касієр.
А. Савка, завідатель „Свободи"

Як висилати жертви на ратунок старого краю?

З ріжних українських громад в Злучених Державах запитують нас щодо жертв для старого краю о три річи:

1) На яку ціль в старім краю найбільше пильно (скоро) треба би післати?

2) Як розділити жертви між сих, що терплять в самім старім краю, а тих, що сидять в таборах в Чехії, чи голодують як вигнанці в Чехії, Австрії і Югославії — та

3) На які де адреси посилати?

На сі запити даємо таке поученне:

1) **Всі цїли в старім краю є рівно пекучі** — ратованне увязнених, бездомних сиріт, калік чи українських шкіл і товариств. Бо так само треба нам виховати сироти, уратувати невільників, поратувати немічну вдовицю по українськім жовнірі чи інтернованих в Чехах, як треба нашим дітям шкіл, нашим селам читалень, нашому народови в будуччині просвічених провідників! Се вже лишаємо кождому місцевому комітетови, що збирає і пересилає жертви до Европи, яку ціль він уважає важнійшою і більше пекучою. Оден думає, що головна річ ратувати сироти, каліки і вдови. Другий каже: „а ті, що боролись за рідний край, преці не гірші! Се борці! Вони ще будуть боротись і виратують сиріт, калік і т. д.!" Третий, ще більше свідомий, каже: „а школи, бурси, народні доми, читальні що? Се може не фортеці народні? Без них не було би **народу,** а булаби лише сира маса людий, несвідомих того, хто вони і яка їх ціль та за що боротись! Просвіта і свідомість—се найсильнійше оруже!"—Як бачите, кождий з них має часть правди за собою. І тому посилайте на ту ціль, що Вам люба і що Вам здаєсь найважнійшою — аби то лише була людяна і народна ціль. Чи пішлете на се чи на то, **гріш той все піде на піддвигненне народу** — бо нарід ріжними дорогами ратуєсь.

От приміром: Старокраєві ґазети і наші американські ґазети містять поклики громад і повітів, аби люди з тих громад і повітів поратували сі громади чи повіти в відбудові читалень, церков, народних домів, бурс, шкіл то-що. Ми думаємо, що приміром наші американські люде родом з Покутя (повіти: Снятин, Коссів, Печеніжин, Коломия і т. д.) повинні би поратувати приватну українську реальну школу в Снятині, люде родом з Тернопільщини і сусідних повітів повинні би поратувати українські бурси і ґімназію в Тернополи, люде родом з Перемишля і сусідних повітів повинні би поратувати неустрашиму ґазету „Перемиський Голос", що протестує проти ляцького нападу і за то має великі кари — а знов наші славні, завзяті Лемки повинні би сипнути долярами на українські інституції в Новім Санчи та Грибові (відозва з Нового Санча була сими днями в „Свободі"!). **А всі ми до купи** повинні слати гроші „Горожанському Комітетови" у Львові, а так само до Чехії і Австрії на поміч інтернованим і втікачам.

2) **Щодо розділу жертв на загальну ціль** (не місцеву або повітову, але загально-народну), то думаємо, що треба би поступати так: Всі жертви треба поділити на дві нерівні части. Дві треті висилати просто до „Горожанського Комітету" у Львові на всі загально-народні цїли. Сей Комітет уже розділить ті гроші на місци, в краю, після потреби. А остаючу одну трету часть треба посилати не до „Горожанського Комітету" у Львові, але на Чехію, Австрію і Югославію для нашого війска, для втікачів і для молодіжи, що вчиться голодуючи. Тую одну трету треба би знов розділити так само на дві нерівні части, а то так: дві третини з неї треба би посилати на Чехію, а одну третину до Відня (на Австрію і Югославію). Такий розділ пропонуємо тому, бо найбільше жертв потребує край, опісля з черги наше війско і інші втікачі в Чехії, а вкінци втікачі і молодіж в Австрії і Югославії. Виходить з нашої пропозиції, що на кождих 100 долярів, до „Горожанського Комітету" у Львові треба би післати 66 долярів, до Чехії 22 доляри, а до Відня (Австрія і Югославія) 12 долярів. Нехай кождий Комітет ділить так жертви, а се буде справедливо.

3) **На які адреси посилати жертви?**

До „Горожанського Комітету" у Львові найкраще посилати жертви моней-дрефтом на:

ZEMELNYJ BANK HIPOTECZNYJ
Pidwale 7,
Lemberg, East Galicia, Europe

а рівночасно повідомити про се листом

УКРАЇНСЬКИЙ ГОРОЖАНСЬКИЙ КОМІТЕТ,
ул. Руська 3,
Lemberg, East Galicia, Europe.

До поодиноких повітів чи сіл посилати на адресу подану у відозві або знану Вам особисто.

До Чехії всі жертви посилати на адресу:

DR. STEFAN SMAL-STOCKY,
Hotel Imperial,
Prague, Czecho-Slovakia.

До того долучити лист з поясненнєм.

До Австрії і Югославії всі жертви посилати на адресу:

UKRAINISCHES HILFS-COMMITTE,
zu Haenden Leo Levitzky,
Strozzigasse 32,
Wien VIII, Austria, Europe.

Долучити також лист з поясненнєм, що то за гроші і на яку ціль.

Памятайте, що кождий доляр вартує тепер в Польщі около 900 марок, в Австрії около 500 корон. Тому не стидайтесь посилати хочби і 10 долярів. Се там також гроші! За десять долярів буде жити в Відни **цілий місяць,** що бідно то бідно, **але буде жити** пятеро втікачів — доки не прийде та недалека хвиля, коли підуть знов боротись за рідну землю!

УКРАЇНСЬКА ГРОМАДА В КАЛУШІ, ҐАЛИЧИНА, ПРОСИТЬ ЗЕМЛЯКІВ В АМЕРИЦІ О ПОМІЧ НА НАРОДНІЙ ДІМ.

Достойні Земляки Калуської Землиці!

Ми бідні, горем прибиті, в кайдани закуті, серед тріскоту гармат, плачу і зойків наших героїв, що за борбу о волю Вітчини томляться по тюрмах і таборах піднялися діла не на наші сили. Ми захотіли й почали будувати на ново в городі Калуші храм святині „Народний Дім", що то його в 1917 році злобна рука лютого ворога Москаля з димом пустила. Ми захотіли і почали на ново ставити святиню, що була би осередком культурного життя нашого повіта. — Будова йде. — Народ не щадить жертв. Та щож коли війна не раз, не два перекотилася зі всіми своїми страшними наслідками крізь наш повіт і важкі лишила сліди по собі. Хуторі спалені, худоби обмаль, нема що їсти, царює голод, лютує тиф, словом нужда кругом. Тому й не диво, що лепти, що їх народ ту складає, далеко, далеко не вистарчать, щоби довести до кінця велике діло будови калуського храму. На добавки гріш в нас малу має вартість і на все високі ціни. От і в тому скрутному положенню рішилися ми післати з рідної землиці ген далеко за море, до Братів Земляків Наших, що то їх незавидна доля в рідному краю пісала в світ кращої долі шукати, — гірмкий клич: Любі Браття, що то дорогий Вам город Калуш і українське населення його повіта, поспішіть нам з матеріяльною помічю подайте нам дружню Вашу руку і поможіть початому ділу відбудови храму нашого.

Прохаємо ласкаво всіх жертводавців поіменно списати і нам надіслати, а ми впишемо імена достойних жертводавців в памятну книгу Тов. Народний Дім, щоби помять їх переходила з рода в род.

Призбирані лепти проситься слати на адресу: **Товариство „Народний Дім" в Калуші.**

Калуш, дня 6. грудня, 1920.

ВИДІЛ ТОВ. „НАРОДНИЙ ДІМ" В КАЛУШІ:

Др. Данило Новосад, голова; **др. Іван Сохацький,** секретар; **о. Володимир Тисовський, судья Ст. Гладишовський, Стефанія Чорпітова, Антін Рибчак, Гаврило Скрицький, Михайло Лизень, Семан Дідошок, Андрій Біраковський, Іван Сандурський.**

УКРАЇНСЬКІ ВІСТИ.

Безпартійна конференція в Камянці.

В суботу, дня 25. грудня м. р., відбулася в Камянці безпартійна конференція. На конференцію мали право вислати всі заселені пункти: село, місто, хуторі по одному представнику на кожду тисячку душ, фабрики і всякі підприємства по 3 делеґатів.

Український часопис в Камянці.

В Камянці виходять щоденно „Вісти" камянецького військового революційного комітету та камянецького бюра комуністичної партії України. Редактором „Вістий" є С. Ткач.

Домагання радянських Українців.

Як доносять фінляндські ґазети, на останньому зїзді совітів помітний сильний антаґонізм між делеґатами Росії і України. Українські делеґати мали жадати усунення Раковського і деяких комісарів.

ТИМЧАСОВИЙ ГОЛОВНИЙ УКРАЇНСЬКИЙ РАТУНКОВИЙ КОМІТЕТ В АМЕРИЦІ.

ЖЕРТВИ ДЛЯ ПОМОЧИ РІДНОМУ КРАЄВИ.

114. Кольвер, Па. Вп. Іван Мальон жертвував на голодуючі в Галичині вдови і сироти та для калік інвалідів $10.00; на підмогу для Рідної школи $5.00; для Січових Стрільців і студентів перебуваючих на Чехо-Словаччині $5.00. — Разом **$20.00**

115. Ню Йорк, Н. Й. Вп. Н. Дзюма жертвував від себе на бідних в Галичині $2.00; на інтернованих українських жовнірів в Чехо-Словаччині $2.00. — Разом **$4.00**

116. Джемейка, Л. Ай., Н. Й. Вп. Іван Париляк жертвував від себе для голодуючих бідних вдів та сиріт в Галичині $5.00; на українських жовнірів і студентів перебуваючих в Ліберци в Чехо-Словаччині $5.00. — Разом **$10.00**

РАЗОМ $34.00.

Попередно оголошено $5.102.51.
Заг. сума зібраних жертв....$5.136.51
Заг. сума висланих жертв....$5.002.20

Остає до вислання....$ 134.31

Комітет висловлює щиру подяку повисшим Вп. Добр. Жертводавцям і просить о дальші обильні жертви.

Всі жертви на Поміч Рідному Краєви, проситься висилати на адресу UKRAINIAN RELIEF, 83 Grand St., Jersey City, N. J.

А. САВКА, касієр.

НА РІДНУ ШКОЛУ В ГАЛИЧИНІ.

Жертви посилається до American Ukrainian Exchange, 30 E. 7th St., New York City. Збірку контролює Др. С. Демидчук.

57. Др. С. Демидчук, Ню Йорк $5.45
Єсть се заплата за реферат на нараді в Йонкерс, Н. Й. в справі заложення українського народнього банку.

58. Дмитро Кравченко, Филаделфія, Па. **$5.00**
і викликує: Михайла Васильовського та Дмитра Іванюка з Джанставн, Па.

В сьогоднішнім виказі разом $10.45.
Всього від початку зібрано $437.02.
Остає в касі $32.22.

Др. С. Демидчук.

Богато з викликаних громадян не складає своїх жертв. Ті громадяни, що викликають когось, повинні також вислати до викликаних картки з повідомленнєм, що їх викликано і попросити, щоби зложили жертву

ПИШІТЬ ПО НОВИЙ ЦІННИК КНИЖОК НА АДРЕСУ:
"SVOBODA",
83 Grand St., Jersey City, N. J

ДЕЩО З ЛЯЦЬКИХ ҐАЗЕТ.

Голос Українця з Придніпрянщини про Галицьку Україну і Польщу.

(Допись „Свободи").

Филаделфія, Па., 30. січня, 1921.

В останних днях грудня, 1920, появилася в ґазетах вістка про німецьку комуністку, Кляру Цеткін, котра потаємно пробралась у Францію і явилась на конґресі Соціялістичної Партії де виголосила промову. Межи іншим Кляра Цеткін сказала таке: „Варвари, котрі знищили старинну катедру в Реймс і варвари Поляки, що знищили старинну катедру в Києві нічим не ріжниться". (Хотяй ріжниця межи тими варварами є велика — замітка моя). Сі слова Кляри Цетків дуже-дуже поруширли мізки нюйорським ляшкам, бо нюйорська ґазета „Курєр Народови" з 30-го грудня, 1920, подаючи вище згадану вістку, наприкінці тої вістки каже так: „Вєлька та дзялачка большевіцка нє омєшкала також з ісцє кшижацком безчельносцьом напасьць на Полякуф, твєрдзонц, же стойом оні в єдним шереґу з тимі, ктуржи зніщилі катедре в Реймс, бо і оні усіловалі зніщиць православном церкеф в Кійовє".

Хоч Поляк перед шкодою дурний так як той осел, але по шкоді, то з повітря хитрий, бо біжницю межи катедрою а православною церквою дуже добре розуміє, хотяй Кляра Цеткін виразно сказала перед цівілізованими Французями, що варвари татаро-ляхи знищили не православну церкву, а старинну катедру в Києві, то нюйорський „Курєр Народови" перекрутив сі правдиві слова Кляри Цеткін просто по татарсько-ляцьки, бо замісць „знищили старинну катедру в Києві" каже „намагалися знищити православну церкву в Києві". Видно, правда в очі зарізала „Курєр Народови". „Намагалися" — каже ляцька ґазета, — то чому-ж уже — не катедру намагалися знищити, а православну церкву?

На се дуже легко можна відповісти, чому. Тому, що коли тепер відродилась дика середньовічна феодальна татарсько-ляцька Польща, то почали кровожадні ляцькі імперіялісти аґітувати межи темним забитим польським народом за так звані „Польскє креси", вбиваючи їм в темні голови, що то польска „зємя", бо там є „польскє косцьоли і польска культура".

Отже темна польська маса почала вже уважати Київ за „польскє мнясто Кіюф" разом із польськими катедрами, розуміється.

Тому то нюйорська ґазетка „Курєр Народови" і каже, що не катедру а православну церкву намагалися знищити в Кійовє, бо про катедру темні читачі „Курєра Народового" могли би подумати, що се бесіда про польську катедру в польськім Києві, то й чудувалсь би, чому се вони так мали-б намагатись. Гей, „Курєрже Народови", то не поможе! Дарма, що подав своїм темним читачам, що лише „усіловалі зніщиць православном церкєф в Кійовє"! Пятно диких середньовічних озвірілих кровожадних татарсько-ляцьких варварів, котрим рівних в 20-ім столїттю немає, запишеться в історію і цивілізований світ памятати-ме повік кримінально-варварський злочин, вчинений татаро-ляхами в українській столиці Києві.

В ляцькій ґазеті „Америка-Ехо" з 2. січня, 1921, була поміщена замітка під заголовком „Інтриґі „браці" Чехуф", котра звучить так:

„З Карпатської Руси надходять развраз до Будапешту відомости про аґітацію Чехів за піднесеннєм галицькими Українцями гасла відірвання Галичини від Польщі і прилучення її до Карпатської Руси. Завзяті Чехи висувають користи економічні з отворення таким способом коридора чесько-російського. Чехи вислали для аґітації на Карпатську Русь скількість своїх урядників, походячих з Галичини. Під Лавочним Чехи сформували два батальони жовнірів з еміґрантів із Галичини. Ославлений Кость Левицький, Смаль-Стоцький, і другі, котрі вислали недавно до Ліґи Народів меморіял з жаданнєм прилучення „Малопольскі" до Карпатської Руси, підставлені були Чехами. Таку то політику провадять „прецлічкі" зглядом своїх сусідів".

О яку то нахабність, безличність, брехню і „Поленд ібер аллєс" видно в тій замітці!

Каже ґазета „Америка-Ехо", що Чехи аґітують межи Українцями за піднесеннєм гасла відірвання Галичини від Польщі. Воно виходило-б так, що десь вже український народ мав покірно схилити голову під грубий чобіт татарсько-ляцького опришка, та що й не годен вже подібного гасла сам піднести, то на думку „Америка-Еха" аж Чехи аґітують за піднесеннєм такого. Так татаро-ляхи взагалі думають, що ми Українці проти „вєлькєй і потенжней Польскі", „Польскі понад фшистко", не годні самі щось ділати, а непремінно то хтось має нас підюджувати.

Гей, „Америко-Ехо", стрівай, а послухай осьщо:

Гасло, котре Українці піднесли від часу наїзду татарсько-ляцьких опришків на Галичину, гасло не — відірвання Галичини від Польщі, а гасло вигнання татарсько-ляцьких опришків з Галичини.

Се гасло ще не потухло в душі українського народу. Воно голосно луна й лунати-ме доти, поки ніодної ноги не зістанеться татарсько?ляцького опришка в области Західної України, Галичини. Сьогодня гасло українського народу несеться по всім світі: До зброї, український народе, за Сян диких Середньовічних озвірілих кровожадних татарсько-ляцьких опришків, за Сян із землі української!

І тому то брехати, що аж Чехи аґітують межи Українцями за відірваннєм Галичини від Польщі, то дуже-дуже безлично. Але Вам, татаро-ляхи, все одно що тій проститутці, котра стратила совість.

Отже, коли так часто вже надходять відомости до Будапешту, то се показує на те, що наші браття не дрімають. Нехай „Америка-Ехо" собі не думає, що область Західної України, Галичина, вже на віки привязана до Польщі. То був би великий гріх від Бога, а встид від людий, аби яканебудь пятнайцяти-міліонова нікчемна паршивенька дика середновічна остервеніла татарсько-ляцька твар відірвала від сорокоміліонового демократичного українського народу область Західної України, Галичину, і панувала би в ній. Але не за горами вже той час, коли наші браття при помочі своїх союзників пічнуть тріпати по шкурі кровожадних татарсько-ляцьких опришків, що аж питоньки просити-муть. Але змилування їм не буде. І я певний, що „Америка-Ехо" заспіва тоді:

Пропала надія, забилося серце,
Заплакали очі шляхецькі,
Ох, ох, як ми любили тую
Галичину
Але щож його,-ґудз той був
звязаний кепсько.

С. Михніченко.

АДРЕСА ПРЕДСІДАТЕЛЯ У. Н. СОЮЗА.

Подається до відома інтересованим, що адреса головного предсїдателя У. Н. Союза є слідуюча:

SIMON YADLOVSKY,
Box 53, Jersey City, N. J.

ШИКАГОВСЬКІ ОБРАЗКИ.

Нові „українські" угодники.

(Допись „Свободи").

Шикаго, Ілл., 28. січня, 1921.

Богато Українців в Шикаго хоруе на дивну слабість, яку можна-б назвати ляхоманією. Вона міститься в фанатичнім обожанню ляхо-поганських божків. Трошки стидно писати про це, але правду треба сказати.

Народ наш, християнський. І по християнському звичаю держить на стінах много святих образів. Побачиш в українській хаті образи Христа, Богородиці, св. Николая, св. Володимира і инших угодників. А наші людоньки (деякі) побіч тих святих образів вішають на стінах ще й инших святців, таких, як Пісудзкі, Галлер, Падеревскі і прочі угодники Найяснейшо Крівавої Ржечипосполітої.

І трапляється нераз таке: Питаєш маленького Михася або маленьку Настусю: дитинко, що це за образ? — „То Сус Хлистос" — відказує дитина. „А що це за образ?" — „То Матінка Боза". „А що це за образ?", вказуючи на Галлєра або Пілсудзкого, або Яна від фортепяна. Думає дитина хвильку, а відтак поважно і із страхом відповідає: „То, то Бозя".

Або візьмім такий случай. Мовить маленький Івась вечірню молитву. А по молитві каже: „Тату, я хоцу поцулувати Бозі". Ставить тато Івася на стіл, а Івась цілує „Суса Хдиста" і „Матінку Бозу", і св. Николая, тай розуміється і „святого" Яна від фортепяна і „святого" Галлера і „святого" Пілсудзкого.

Таке діється в українських домах. А ви ніколи не бачили в польських домах образів Хмельницького, ані Ґонти ані Залізняка. І ви не бачили, щоб ляшенята ті образи цілували. Бо і Хмельницький і Ґонта і Залізняк давали Ляхам бобу і кропили їх куди попало і різали і освячували шляхту свяченими ножами. По ремеслу Галлєр і Пілсудзкі і Хмельницький і Гонта і Залізняк, це вояки. Але є між ними одна ріжниця. Хмельницький і Ґонта і Залізняк кропили ляшню за кривди українського люду, карали за злочини, карали справедливо. А Пілсудзкі і Галлєр і їхні вояки вирізували і вистрілювали і вивішували невинних людий, старців, жінок і дітий.

Сьогодні, коли український народ карається невинно під польською кормигою, наші деякі людці прикрашують свої доми образами ляцьких людожерів. І українські діти тих кровожадних розбишак уважають за „бозі" і моляться до них і цілують.

А кілько таких наших домів, де на стінах є образи наших українських героїв.

Чи не час би вимести те ляцьке сміття із українських хат, чи не час попалити цих ляцьких божків, а не осмішувати себе.

Озерянський.

Лесь Мартович. (5)

ПРОРОЦТВО ГРІШНИКА.

(Оповіданнє).

(Докінчення).

Мандрівка на беріг буде для пекольників — річ несподівана. Але кождий, хто лиш був би колине-будь над сим подумав, мусів би був допевнитися, що воно инакше й не може бути. Бо вічність вічністю, але таке довге чекання, то всякому остогидне. Не дивниця, що й наші судді забагнуть подивитися, які сліди поробив на нас їх присуд. А може й вічність колись та скінчиться.

Виходимуть пекольники гурмою. А як ізразу ніхто не квапився, так потому толочитиме по голові один одному, аби борше вихопитися на беріг. А найбідніший у тім здвизі буде Грицько. Хоч держатиме свої постоли руками й зубами, отже таки страхатиметься, що ану-ж який гульвіса і зуб виломить і постіл відойме. Дарма, що спокійний, що кождому завсіди з дороги вступався, тепер не те! Гатитиме ліктями прохожих у пащеку, що не одного кров залле.

А моя давня любка? Як же вона засоромиться, вийшовши на беріг! Закриє голову руками, а в решту грішного тіла нехай і громи бють. Лиш той чоловік, що його жінка дуже любить, подорожуватиме вигідно. Бо він поставить жінку на-цапки тай поїде нею верхом. І ще й погонитиме батогом, аби хутше бігла. Та любов і тут докаже чуда. Бо він на ній їде, вона-ж його любить. Він її гонить, вона його любить.

Один фізик не схоче таки виходити ніяким світом. Він іще всього не доміряв. Бігатиме з кута в куток та труситиметься з поспіху наче лист на трепеті. А все буде просити дівчину, щоби не тікала з таблицею, але щоби радше йому наставляла. Ще хоч один нумер і ще хоч один нехай напише. А дівчині ще й поготів, бо вона зовсім не рветься на беріг. Була вже там, та не бачила нічо цікавого.

Але приказ приказом: коли виходити всім, то всім. Через те вигонитимуть фізика з пекла три ангели і два чорти. Куди там, не виженуть! Фізик прослизне поміж них за кождий раз. Іще й зачерпить термометром ангела за крило: літатиме піря по пеклі як із жидівських бебехів. — „Ловіть, ловіть!" — гукатимуть ангели. А фізик у кут. — „Забігайте, забігайте!" — відгукнуться чорти. А фізик до таблиці. Скажуть і мені, щоби й я помагав ловити. Тай я буцім стану їм до помочі. А тим часом ухоплю дівчину за руку, щоби її завести на безпешне місце де би її ніхто не міг зачепити. Морочтеся ви з фізиком, а мені досить буде мороки з дівчиною. Та коли тільки рушимося ми з дівчиною, то стане фізик як не той. Лишить свої поміри та побіжить за таблицею наче пес за ковбасою. Бо там поклав фізик не один свій нумер. Мабуть дуже вона ласа річ для вчених такі нумера.

На березі віддадуть мене під догляд і на науку касієрови, священникови тай розбійникови. Кождий з них буде навчати мене иншої штуки: що касієр — сприту, то священник — правд віри, а розбійник — чесноти. Всі три глумитимуться надо мною до схочу. Та всі одностайне признають, що я великий тупиця. Доклад їх про мої поступи в науці буде для мене вельми некорисний. А що не буде ніяких виглядів на поліпшення, то призначать мене до авдієнції. Тут я договорюся від разу до свого. — „Віддайте мене" — скажу — „назад до пекла! Я не хочу жити з такими праведниками". — Отакий я запеклий грішник. Хто знає, чи за моїм приміром не підуть і другі. Заложуся, що й фізик забагне йти зо мною задля дальших помірів, а надто коли побачить свою таблицю. Набезпешне й той любимець-муж зажене свою жінку до пекла, бо на березі не вольно бити. А Грицько з Катериною будуть ждати на дуже темну нічку, щоби тихцем прокрастися також за нами. А все через ті постоли. Бо там на березі гриматимуть на нього: — „Не засмерджуй неба вонючими постолами! Тільки не вгадаю допевне, що станеться з моею давньою любкою. Іти їй зо мною ніяково. Та бо й лишатися не має чого: волосся їй уже не поросте таке густе, як колись було на землі. Накривати-ж голову раз-ураз руками, то навкучиться хоч би й кому. Тай не знати, чи се їй довго буде дозволено, бо ану-ж береговики подумають, що вона закриває голову на те, аби вони дивились де инде. У пеклі-ж то хоч би часом зазичилася постолом. Але нехай вона собі сама радить: я вже не дурний наставляти живота під її лікті.

Що далі буде, дух мій не збагне.

От, яке моє пророкування.

Не бійтеся, побожники тай ви, инші кандидати на береговиків! Се пророкування то воно й для нас у науку й на потіху. Бо воно показує, що грішник вірить пекло носом іще за свого життя. Амінь.

НОВИНКИ

Дівчина забила рідну матір.

По довгій та тяжкій дорозі по недоступних горах прийшла до містечка Овк Крік в стейті Колорадо 15-літна дівчина, щоби сказати свому батькови, котрий робив у місті, 15 миль від своєї фарми, що мати небеспечно хора. Коли батько прийшов на фарму, показалося, що мати пропала кілька тижнів тому назад. Пішли допити і одна дитина призналася, що вона знае, що мати похована за стайнею. Розкопали і знайшли тіло. Тоді 15-літна дівчина мала призначися, що се вона убила матір тому, що мати противилися її любовним зносинам з парубком, що робив у них на фармі.

Троє потайки женилися рівночасно в одній родині.

В Атлентик Сити в стейті Ню Джерзи сталося таке, що троє людий з тої самої родини втекло з дому рівночасно, щоби пібратися без відома своєї рідні. Едит та Евелин Чейс, дочка Віліема Чейса, богатого фабриканта, утекли від батька, щоби пібратися зі своїми нареченими. Ні одна ні друга не сказала нічого про свій намір ані сестрі ані батькови. Видно кожда хотіла зробити несподіванку другій. І дістали несподіванку, якої найменче сподівалися: коли сказали батькови, що вони пібралися без його відома, батько повідомив їх, що в той самий час, як вони ходили до слюбу без його відома, він пішов до слюбу без їх відома.

Страшний пожар в Гобокен.

Страшний пожар вибух в готели Пелес-Континентал в Гобокен, в Ню Джерзи, зараз по півночи в неділю. Як огнева сторожа уже вгасила огонь так, що не було небезпеки, щоби далі поширився, огневі сторожі відкрили дванайцять спалених на вуголь тіл. Погоріли переважно готелеві гості, котрі лиш що приїхали поїздом три години скорше. Причини огню не розсліджено; кажуть, що почався в готелевій пральні.

СТАТИСТИКА СТРАЙКІВ.

Статистичні дані, що відносяться до числа втрачених робочих днів в наслідок страйків за перший піврік 1920, в поодиноких краях представляються в сей спосіб:

Край:	Число страйкуючих:	Втрачені робочі дні:
Німеччина	1,366.350	18,201.660
Італія	1,781.260	21,850.206
Франція	1,186.666	19,356.110
Швеція	180.666	4,779.170
Еспанія	224.700	11,610.100
Англія	117.040	6,925.000
Австралія	203.400	7,692.000
Бельгія	176.940	2,090.440
Австрія	97.540	902.900
Злучені Держави	958.700	11,787.400

Загалом на протязі першого півроку 1920 страйкувало 9 міліонів робітників. Числа втрат в робочих днях виносять близько 1000 міліонів.

СПРАВА НОВОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ҐАЗЕТИ В НЮ ЙОРКУ.

(Допись).

До Редакції „Свободи",
Джерзи Сіти.

Хвальна Редакціє!

В числі 20 з дня 26-го січня, 1921 р. в часописі „Свобода", була поміщена відозва пресового комітету підписана К. Питляр, О. Брусак і І. Красний, в котрій проситься щоб люди жертвували гроші на виданнє нової робітничої часописи. Незнаемо з яких причин редакція „Свободи" додала від себе шумний заголовок, „Хочуть основувати українську комуністичну часопись в Америці".

Еакої часописи ми видавати недумаем. Бо таку часопис і невільно видавати, а хто буде видавав то може бути караний за не.

Про се і редакція „Свободи" дуже добре знає. А єсли редакція „Свободи" від себе додає заголовок „комуністичну часопись" бо ми такої часописи видавати не думаем, то се зроблено вмисно в цілі провокації перед властями.

Єсли ми невинно потерпимо, то редакція „Свободи" буде відвічальна за се.

Просимо спростувати сю назву, а іменно: що маем видавати робітничу часопись а не комуністичну.

ЗА КОМІТЕТ:
К. Питляр, О. Брусак, І. Красний.

РУХ У ВІДДІЛАХ У. Н. СОЮЗА.

НЮАРК, Н. ДЖ. Братство св. Петра і Павла, від. 27, повідомляє своїх членів, що місячний мітінґ відбудеться 13. лютого в гали 93 Вен Бюрен ул. Проситься всіх членів, аби явились на мітінґ. Довгуючі члени мають вирівнати свої місячні наслжитости. Будеться приймати нових членів за 50 цнт. вступного до У. Н. Союза, а до братства без вступного. — В. Заяць, секр.

PITTSBURGH, PA.

УКРАЇНСЬКИЙ ЗОЛОТИЙ ХРЕСТ В ПІТСБУРҐ, ПА.

Всіх членів, які складали жертви на сей фонд, отсею дорогою проситься прибути в неділю, дня 6-го лютого с. р., сейчас по Сл. Божій до галі церковної при Семій і Карсон улиць на С. С. Пітсбурґ, Па. 26

Щоби не ширились ріжного рода поговірки а вкінци, щоби зібраний фонд заслати туди де призначено, проситься проте хто тільки інтересується сею справою, прибути на означений день і ухвалити куди і на чиї руки переслати зібраний фонд.

ЗА УРЯД УКР. ЗОЛ. ХРЕСТА:
Гр. Шабатура, предс.; **І. Хома,** писар.

ЯК НЕСТОР ПРОДАВАВ СВОЮ ЛІТОПИСЬ.

(Українська Різвяна Легенда).

I.

В навечеря свята Христового Різдва року Божого 1920 зголосився старий літописець України, Нестор на авдієнцію до Господа Бога. А що в небі все ще є якась справедливість, отож Українцеві лекше дістатися там до Господа Бога, ніж тут до французького або англійського премієра чи американського президента.

На карті зголошень вписав преподобний Нестор власноручно, як причину авдієнції, що хоче особисто зорієнтуватися в історичних подіях на Україні і зорієнтувати Українців в їх минулім. Ждав старенький літописець зі своїм прибічником Антонієм Печерським у прийомній о 2 години коротше, як ждеться в якім небудь українськім уряді. Архистратиг Михаїл викликав його імення з повним чином.

Старенький літописець вступив в авдієнційну кімнату й побачив на престолі Бога Отця й Сина його Ісуса. Дух Св. уносився над ними в кшталті білого голуба, а Матінка Божа сиділа собі оподалік і дивилася на Сина. Старий, але кремезний ще, Мойсей, що потайки симпатизував з большевизмом, про що одначе всі знали, — щось нашіптував їй до уха.

— „Тай давнож ти, Несторе, не навідувався до нас", сказав ласкаво Бог Отець. „А тепер хочеш відвідати своїх земляків і прийшов просити паспорту на виїзд?"

— „Так, всевідучий Господи!" відповів старий літописець. „Я не докучав Тобі ніколи і сотки літ сидів спокійно за Твоїми дверми. Але довше вже не можу сидіти. Бо не розумію вже нічого з того, що діється з Україною і на Україні, хоч не можу сказати, щоб не був я в курсі справ: що дня приходять ще сюди замучені й померші на землі Українці, і я інформуюся у них докладно. Від Тугана-Барановського знаю, як представляється господарська ситуація на Україні, від Ткаченка знаю, що роблять і що думають українські політики, від Балбачана знаю, як виглядає військо Петлюри. А від галицьких старшин то й обігнатися не можу: так мене інформують. А все кінчать на галицькій справі! Хочби Ти з ними почав не знати про що, вони все Тобі звернуть на Галичину, — якби змовилися між собою! І каждий Тобі скаже: що це за справедливість така, що всі народи Европи мають уже свої держави, тільки Українці ні? І чому Польща має панувати над Галичиною? Що я їм не наговорився про те, що незбагнуті є стежки Божі й невислідимі допусти Провидіння, — а вони все своє тай своє. А їх сотник від артилерії, Воєвідка, той сам, що так обстрілював Львів, аж сюди було чути, таки здорово нагримав на мене тай сказав: то підіть — каже — до Господа Бога тай збагніть уже раз ті стежки тай ті допусти, бо так дальше не може бути!"...

Господь Бог терпеливо слухав старенького літописця й ласкаво усміхався. Але Мойсей перервав йому словами:

— „Тай балакучий же ти став, товаришу! А скажи, чи говорив ти з Марксом? Він вияснив би тобі все, що на тій твоїй Україні діється і чому так діється".

— „І з Марксом я говорив. Каже, що вже також нічого не розбирає. І казав, що й він прийде просити о паспорт на землю, бо хоче на розум поговорити з Троцьким, Радеком і Літвіновом".

Мойсей на це:

— „А ти скажи там своїм землякам, що це негарно, визнавати мою заповідь „не убий" а убивати большевиків!"

Старий літописець відрубав з місця:

— „А до большевиків ця заповідь не відноситься?"

— „А ні! Бо вони не визнають ніяких релігій і тому правильно роблять. Душею, бач, не кривлять".

— „Успокійтеся", сказав ласкаво Господь Бог. „Все буде урегульоване, тільки не зараз. Михаїле, Михаїле!"

Із-за дверей вискочив архистратиг Михаїл з мечем і випрямився перед Господом Богом, як воїн.

— „Виставити преподобному Несторові й адютантові його Антонієві Печерському паспорти на землю. Після найновішого договору між державами Антанти — на французькій мові. Ревізії при небесній брамі не переводити у них, бо вони повезуть з собою повну літопись для своїх земляків".

Архистратиг Михаїл сказав: „Слухаю!" а літописець Нестор глибоко склонився.

Тут промовив Христос:

— „Твої земляки будуть іще такі могутні, як були колись. А ти скажи їм, що-б не надто мстилися тоді над сусідами".

Нестор, якому добрий вислід авдієнції додав гумору, відповів:

— „По Твойому-ж прикладі, Господи, повинні бичем вигнати всіх міняйлів з храму! І то вигнати так, що-б ніколи більше не лізли туди!"

— „Правда!" сказав Христос.

Авдієнція була скінчена. За кілька хвилин преподобний Нестор з Антонієм, який мав у клунку повну літопись, вийшли з небесної брами і злітали до землі.

II.

Вечеріло. Синє небо спокійно розпостирало свою зоряну кирею над окривавленою Україною. Крізь легенький сніжок, що починав натрясати, побачили два угодники Божі, що українська земля неосвітлена тисячами світил, які від соток літ бачили що року на Свят-Вечір. Тільки тут і там блищали малі світельця. Майже рівночасно зітхнули до Бога й не порозумівaючись між собою, злетіли над Києвом та просто пішли в Печерську Лавру, невидимі для нікого.

Пусткою дихнуло на них. Мовчки оглянули височезну монастирську дзвіницю й замкнену церков і мовчки зайшли в печери, де жили колись. Нестор кинув оком на московську надпис на мосяжній таблиці в печері, де колись писав свою літопись, перечитав надпись й показав Антонієві.

Постояли хвилину, бо не знали, що робити з собою. В цілій Лаврі не було ні одного монаха. Почули голод, але не признавалися собі, що плоть, оживлена землею, домагається своїх прав. Одначе голод їх кріпшав з хвилини на хвилину. Вийшли на церковне подвіря Лаври й опинилися на місці, де стояв памятник Іскри й Кочубея.

Мучений голодом Антоній промовив до Нестора з такою злобою, якої старий літописець не запримітив у нього від 8 столітъ:

— „Зрадники все будуть зрадниками, хочби їм ставити не знати які памятники!"

Преподобний Нестор притакнув і запитав:

— „Ти дуже голоден?"

— „А ти ні?"

— „І я".

— „Монастирів нема, грошей не маємо. Що-ж буде? Прийдеться хиба вертати з соромом на той світ, не полагодивши нічого. Або йти за прошеним хлібом..."

— „Та до кого? Адже знаєш з оповідань тих, що приходять до нас, який тут голод. Совісно просити хліба у голодних".

— „То продамо твою літопись. На землі цінять старі річі. А твою літопись мають тут в такім обсмиканім виді і так поперекручувану, що навіть я не зрозумів її, хоч пильно перечитав всі видання, які приніс з собою ще покійний Костомаров".

— „А до кого з нею йти?" запитав преподобний Нестор, що й живучи, не дуже був опитний в справі добування мамони.

— „Як ми жили, то князі цеї землі дбали про монахів. І тепер наша Рідна Земля має якусь управу. Вона в Харкові, як оповідали мені ті, що прийшли відси. Летім туди".

Оба угодники Божі піднеслися у воздух і за хвилину йшли широкими вулицями Харкова, прибравши свою колишню земську подобу. Пусто було в улицях столиці Радянської України. Тільки де-не-де блищали слабі світла з вікон і сніг спокійно падав великими платками. Преподобний Нестор посковзнувся на присипаній снігом трамваєвій шині і впав.

— „Такого заліза за наших часів не було на вулицях", сказав преподобний Нестор, встаючи за допомогою Антонія.

— „А не було! За те тепер нема тут певно не одного, що ми мали".

— „А певно".

Пішли, розглядуючись по камяницях.

— „Ось які тереми мають тепер", почав преподобний Антоній.

— „Але чи лучше їм у них?" відповів преподобний Нестор. І йшли дальше.

Із-за рога вулиці надійшла якась патруля й наблизилася до них.

„Вот какіе старие контрреволюціонери!" крикнув один салдат і показав на них.

Патруля обскочила їх.

— „Бумагі есть?"

Преподобний Антоній, збентежений гострим тоном, почав розвязувати свій клунок і витяг Несторову Літопись.

— „Что ето?" запитав командант патрулі.

— „Літопись".

— „Какая летопіс?"

— „Нестора".

— „Вздор! Ти мне бумагі пакажі. паспортние бумагі! Понял?!"

— „Покажи їм наші небесні паспорти" сказав преподобний Нестор до преподобного Антонія.

— „Что? Небесныя паспорта? Что ви, Сумашедшие? Или притворяетесь?!"

Обох преподобних отців арестовано й посаджено в тюрму, а літопись їм відібрано й зложено в канцелярії чрезвичайки.

III.

Зимно було старенькому Несторові й його товаришеві Антонієві в большевицькій тюрмі на Свят-Вечір; о. Антоній радив утікати. Одначе Нестор відповів:

— „Ми все ще маємо час, щезнути їм невидимо з тюрми й свою літопись забрати з канцелярії. Але я дуже цікавий, як і за що судити-муть нас".

На саме Різдво покликали їх перед трибунал.

— „Ви контрреволюціонери?" запитали їх на суді.

— „Ні", відповіли оба вязні.

— „Може ще серіозно скажете, що ви комуністи?" питав з глумом голова трибуналу.

Це обурило преподобного Антонія й він поважно заявив:

— „Так. Ми серіозні комуністи. І коли ми, сину, були комуністами, то тебе ще довго й на світі не було! І Маркса ми особисто знаємо!"

Це заімпонувало цілому трибуналові.

— „А радянську владу визнаєте?"

— „Всяка влада від Бога", з глибокою вірою відповів старий літописець Нестор.

— „Або, як каже Маркс, від економічних умов, яких надбудовою, чи частинкою надбудови вона являється. А Бог творить і ці умови і цю надбудову", докинув преподобний Антоній.

Трибунал освободив обох старців і навіть дозволив їм видати їх папери.

Вони пустилися йти до Ради Народніх Комісарів, щоби таки продати їм літопись, бо голод мучив їх дуже. Може були-б і продали, але по дорозі пригадав собі преподобний Антоній, що в тій Раді нема ні одного Українця, і пригадав це Несторові. Старий літописець подумав, подумав і сказав, що не може літописі України продавати чужим людям, хочби мав іще раз смерти і цим разом з голоду. Не міг старий так скоро наломитися до змінених відносин.

Оба обтряслися з тюремної некарії й полетіли до столиці Західної України, де ще ніколи не були. З великою цікавістю оглянули гарні і дорогі камяниці „Просвіти", „Дністра", „Народного Дому", „Труда", „Народної Торговлі" й инші національні будівлі, виставлені жертволюбивістю убогих Галичан, і почали шукати „Наукового Товариства ім. Шевченка", щоби йому продати літопис. Але по дорозі зловила їх польська поліція. А що не могли вилегітимуватися, завела їх до поліційних арештів, де якраз катовано галицьких політичних вязнів серед страшного виття нарочно голодом морених собак, які стоїм виттям мали заглушувати зойки тортурованих. Знайдену при ревізії літопись віддано польському судові, який зараз зорієнтувався, що це історичний документ першої ваги, й віддав її до розгляду якомусь польському ученому. Той ще тогож дня прибіг до суду і сказав, що літопись треба негайно спалити, бо в ній — в невідомий досі спосіб — виразно доказується, що Галичина це споконвіку українська земля!

Негайно зібрався трибунал з ученими експертами. Вони запитали Нестора, чи він згодився-б „поправити" свою літопись в одним місці. Коли старий літописець поважно відповів, що там все справлене як слід, не питали його більше о ніщо й одноголосно засудили на вічну тюрму в Домбю, як небезпечного для польської державної ідеї. Те саме вирішено й що до преподобного Антонія.

Тоді оба зробилися невидимими, забрали зі стола літопись і вийшли.

IV.

Так минули їм два дні побуту на українській землі. А що голод дошкулював їм що раз дужче, вирішили, піти на еміграцію. До „Наукового Товариства ім. Шевченка" вже не хотіли йти, бо довідалися в тюрмі від увязнених Галичан, що всі галицькі культурні й економічні товариства під польським гнетом дожидають останніх днів, а їх працьовники вже давно голодують.

Але заки оба угодники Божі вийшли в чужину, шукати за українською інтелігенцією, постановили ще відвідати рідні їм села. Коли підійшли до рідного села Нестора, здержала їх сільська сторожа й завела до місцевого начальства. Там була більша скількість селян.

— „Хто ви?" запитали їх.

Вони відповіли.

Селяне, що бачили вже всяких волоцюг, почали їх підозрівати, чи вони не висланники Врангля.

— „А жалування ви получаєте?" запитав один.

— „Та яке жалування?" відповів Нестор. „Ніякого жалування не получаємо".

— „А сякі-такі", закричали мужики. „А чогож шляєтесь без діла?! Ще кремезні ви оба!"

Преподобний Антоній, бачучи, що це не переливки, заявив, що він побирає жалування. Тоді селяне.

— „Так?! Так це на нашу цицю?! І за це ви ходите агітувати?!"

Трохи не набили обох. Тільки поважний вік спас обох угодників Божих. Скоро опустили вони рідне село Нестора, а до Антонієвого вже й не йшли.

— „Тай надокучили-ж селянам усякі агітатори, коли так приймають грамотних людий", сказав преподобний Нестор. І мовчки полетіли оба на еміграцію.

V.

Куди саме? Читач подумає, що до Відня. Тимчасом вони полетіли в Берлін, бо були поінформовані, що там українська еміграція має більше грошей, чим у Відні. А що оба були люде лояльні, отож почали своє хажденіє по мукам від офіціяльного представництва У. Н. Р. Значить — злетіли перед дім посольства Великої України при Кронпренцуфер 10. Був це перший день по святах, і в посольстві вже панував рух. Оба угодники Божі написали на карточці: „Нестор літописець і преподобний Антоній Печерський просять о авдієнцію у посла У. Н. Р.", подали її служащому й смиренно ждали.

Довго ждали, а голод грав їм страшенного марша в кишках. По трьох годинах вийшов до них Гехтер і, випитавши, чого прийшли, завів до молодшого Стоцького. Той випитав їх ще раз і завів до Василька. Той випитав їх ще раз і сказав:

— „Wissen Sie, монсіньори, принціпово то я згодився-б видати Вашу літопись. Але з тактично-політичних причин не можу. Бо в політиці тактика головне діло. Мене уважають крутієм, тимчасом я чоловік отвертий. І скажу Вам отверто, що ми з Поляками із-за Вашої літописі задиратися не можемо. Підіть до Супруна! Він має гроші. Ой, скілько грошей має він! Може купить. І так він досі не видав ні одної гривні на культурне діло, хоч мігби. О, мігби!"

Антоній Печерський розглядався по дорогім урядженню й запитав:

— „Вибачайте. Це власність У. Н. Р.?"

— „Так. І це і цілий дім".

— „А хто купив?"

— „Ще гетьман".

— „А Директорія не придбала де такого гарного терему?"

— „Не придбала. Але про це не раджу Вам говорити навіть тоді, як Директорія продасть цей дім. Бо за критику революційної влади готові Вас назвати контр-революціонерами і що найменше посадити при нагоді в тюрму".

— „Знаємо, знаємо", відповіли угодники Божі, подякували за добрі ради і пішли до Супруна. Але там довідалися, що він уже „не у діл". Тай відіслали до Барановського, де приняв їх Мартос.

Вислухавши першу половину першого речення літописця Нестора, не дав йому вже більше прийти до слова і сам говорив около $1\frac{1}{2}$ години безперервно і весь час з пересердям. Зміст його промови був такий:

— „Маю вас ось тут, в печінках! Всіх вас, що займаєтеся ріжним письменством! Сволоч ви! Десь у инших народів всякі письменники пишуть добре про своїх міністрів, хвалять їх, під небеса виносять! Словом — виробляють душу народа, провідники-ж вони духові! А у нас?! Чіпаються, як сухого плота — от хочби, мене. Зруйнував фінанси, кажуть. А деж, коли був який міністер фінансів, що не руйнував їх? Ну, скажіть, знаєте такого?!"

І не вичікуючи відповіді, відповів сам, схиливши голову, як до уряду: „Не знаєте такого! І взагалі ви нічого не знаєте! Ідіть до Відня, там більше таких проноз, як ви — зорганізувалися в „Союз українських журналістів і письменників", а Супрун дав їм вилу грошей, державних грошей!, які повинен був роздавати тільки я! Я мігби у Вас купити щось, але не літопись. На чорта вона мені придалася-б. А ось брошурку про соц. демократичних діячів то я купивби у вас! Маєте таку?"

— „Ні, не маємо!"

— „То не морочте мені голови!"

Тихо вийшли оба угодники Божі і полетіли до веселої (колись) наддунайської столиці.

VI.

Білий сніг падав і присипав віденські „рінги" й опущені палаци Габсбургів. Антоній Печерський глянув на них і сказав:

— „Тут резідував колись син нашого Данила, жонатий з княжною Бaґенберґською".

— „А резідував", відповів Нестор. „Тугий був це рід! І розумно бив, де треба було".

— „А читав Ти в новій статті Грушевського про людей татарських, яких винищував Данило? Що-ж ти на це?"

— „Не розумію, як міг такий історик, як Грушевський, стати по боці темних і шкідливих рухів. Адже княжа влада й данина була для тих сіл, що пішли з Татарами, без порівнання лекше, чим татарська руїна й полон".

Зустріли на „Штубенрінґу" галицького студента з „Січі", який мав голод в очах й українську тримаренну відзнаку на кляпі знищеного й вітром підшитого одягу. Запитали його, де „Союз укр. журналістів", і він показав їм, куди йти.

— „Попросимо, щоби нас приняли в члени", сказав Антоній, „тоді лекше нам буде продати їм літописи!" —

„Добре", відповів Нестор.

Приходять і якраз застають засідання управи. Коли вони тільки сказали, хто вони такі, голова зараз завізвав виділ, щоби почтив їх повстанням з місць, що всі негайно виконали.

По привіті оба угодники Божі внесли прохання, що-б їх приняти в члени „Союза укр. журналістів і письменників". На це управа „союза" зморщила брови. Але голова чемно попросив петентів, заждати в сусідній кімнаті, а справу зараз розглянеться і вирішиться.

За годину вийшов до них Мурський і заявив їм, що управа не може їх приняти в члени, бо вони не фахові журналісти.

— „Гм", сказав Антоній. „Це правда, але за наших часів не було журналістики. А скажіть, будьте ласкаві, що це властиво значить бути фаховим журналістом? Нпр., Ви, добродію, фаховий журналіст?"

Засуєтився Мурський і відповів:

— „Я писав статті..."

— „Та я пік колись яблока у матері на припічку, але через це не став іще пекарем", відповів о. Антоній, якого голод зробив злобним, хоч з природи був лагідний.

— „Братіє!" крикнув з пересердя старий Нестор. „Адже я писав про цілі віки нашої історії — то чомуж ви не приймаєте мене? І правду я різав князям і можним світа цього тай тому навіть ігуменом не зробили!"

Мурський був дуже збентежений, не знав що відповісти. А Нестор літописець закашлявся, потягнув за рясу Антонія й оба вийшли, не оглядаючись.

— „І що ти на це все кажеш?" запитав на вулиці преп. Антоній Нестора.

— „Нічого не кажу", відповів Нестор.

Ішли досить довго, аж знов зустріли якогось галицького студента, що біг на лекції.

— „Чи є тут якісь українські видавництва?" запитав його Аантоній Печерський.

— „Є. „Вернигора". „Дзвін". Крушельницького, це пів офіціяльне, бо він референт міністерства освіти. Але й инші, с-рів, комуністів, галицьке.

— „Досить, досить, спасибіг".

Пішли до Крушельницького.

— „Видасте повну літопись Нестора?"

— „Не видам, бо видаю тепер лише свої твори".

Пішли до „Вернигори".

— „Видасте повну літопись Нестора?"

— „Не видамо. По перше тому, що ми видали недавно казки „братів Грім".

— „Чому не „братів Ґрімів"? перебив Антоній.

— „То все одно..."

— „Ба, не все одно, таксамо як не все одно, чи написано повість временних днів, чи повість бременних днів..."

— „Не днів, а літ", поправив Нестор.

— „Літ. А по друге?

— „Ми видали й богато инших творів тай мало маємо паперу".

— „А що трете?"

— „Ви схочете?"

— „Ви схотіли-б зараз грошей, а наш статут каже, що аж по видрукуванню виплачуємо".

Пішли до „Дзвона" й довідалися, що весь папір пішов на друк новель Сірого в 15.000 примірників.

Пішли до с. р., де зажадали від них, щоб у літописі дописали щось про соціялізацію землі й про це, що татарські люде добре робили, розвалюючи свою державу, на що Нестор і Антоній тільки перехрестилися.

Пішли до галицького посольства, але не могли діждатися доступу до посла Сінгалевича, бо урядовці й бувші урядовці вели з ним мабуть приватні балачки. В часі, як ждали, запитав їх директор Близнюк, чи Україна буде визнана иншими державами.

— „Якбуть не буде", відповів злобно преп. Антоній. „І скажу вам, чому. Бо трохи не у всіх столицях Европи суди тільки й роблять, що розсуджують скандали ваших місій і дипльоматів. Чужинці мають те враження, що між вами нема чесних людей, коли репрезентують вас переважно скандалісти, що...!"

Оба угодники Божі вийшли з посольства й Антоній продав свою рясу першому стрічному Жидовині за 100 К. тай оба пішли на „меню" до Гана. Купець порадив їм їхати в Америку, й вони радили між собою, що робити. Але що врадили, не знаю.

Осип Назарук.